

CONSUMPTIEGEDRAG van GALLOWAYS in de MILLINGERWAARD

Isabel Drenth, Mariëlle van de Leuvert, Lizzy Wagenaar

(studenten HAS den Bosch; in samenwerking met het Instituut voor Ethnobotanie en Zoöfarmacognosie (IEZ) in Beek bij Nijmegen.

Informatie: www.ethnobotanie.nl (info@ethnobotany.nl)

De aanwezigheid van runderen in natuurgebieden in Nederland maakt het mogelijk het spontaan gebruik van medicinale planten door deze dieren in relatie tot specifieke gezondheidsproblemen te bestuderen.



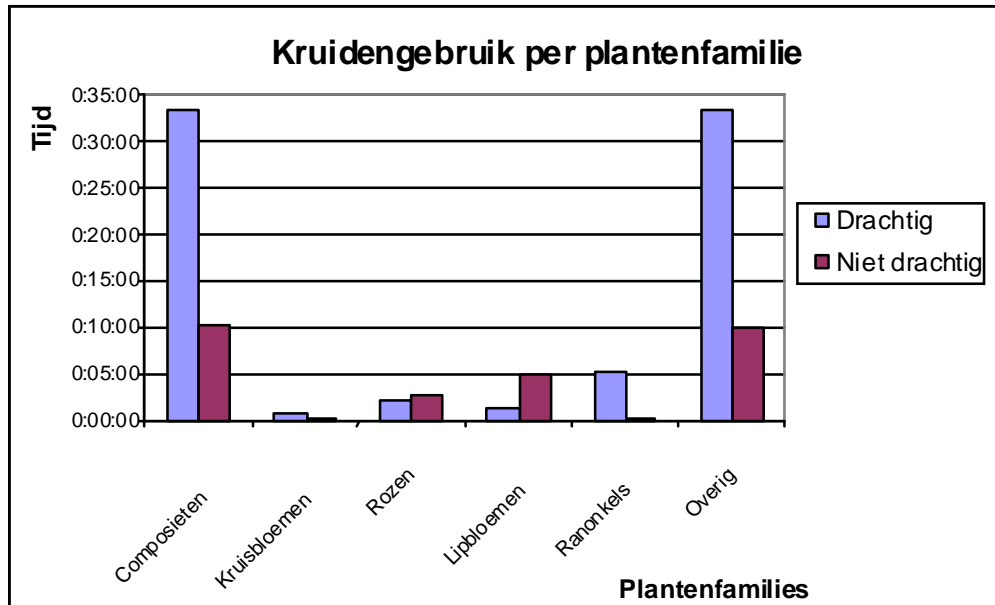
Tijdens dit onderzoek zijn vijf drachtige en drie niet-drachtige koeien gevolgd op 21 dagen in de periode 12 april – 21 juni 2006. Genoteerd werd de tijd grazend op gras, dan wel op specifieke dicotylen (tweezaadlobbige planten; bomen, heesters of kruiden). De niet-drachtige koeien waren tevens jonger, zodat de verschillen die gevonden zijn, met beide kenmerken te maken kunnen hebben. Drie van de vijf drachtige dieren waren tevens zogend. De zwangere koeien gebruikten meer kruiden dan de jonge, niet drachtige koeien. Dit gold zowel in absolute zin (ongeveer vijf maal zoveel graastijd; $p = 0,043$) als in relatieve zin (verhouding dicotylen/totale graastijd was 23 versus 14 %; dit was trendmatig hoger, $p = 0,091$).

Vooraf *Asteraceae* (paardenbloem, akkerdistel, grote klis e.a.), *Urtica* spp (brandnetel) en *Trifolium repens* (witte klaver) werden meer gegeten door zwangere koeien. *Glechoma hederacea* (hondsdrif) werd meer gegeten door niet-drachtige koeien. De consumptie is erg individu-specifiek. Vervolgonderzoek moet uitwijzen of de hier gevonden resultaten regel zijn en met dracht, leeftijd of beide factoren te maken hebben.



Uitbreiding van het onderzoek kan interessante resultaten opleveren voor de veehouderij, met name nu steeds meer kruiden in het voer of als supplement worden gebruikt

Verschillen in kruidenconsumptie tussen drachtige en niet drachtige Galloways



(* overig: betreft vooral witte klaver en brandnetel)

BIJLAGEN

Tabel: Planten waarvan meerdere keren de consumptie door de Galloways is waargenomen.

Plantenfamilies	Nederlandse benaming	Latijnse benaming
Composieten	Akkerdistel Boerenwormkruid Duizendblad Echte kamille Grote klis Klein hoefblad Paardebloem	<i>Cirsium arvense</i> <i>Chrysanthemum vulgare</i> <i>Achillea millefolium</i> <i>Matricaria recutita</i> <i>Arctium lappa</i> <i>Tussilago farfara</i> <i>Taraxacum officinale</i>
Kruisbloemen	Koolsoort Herderstasje	<i>Brassica sp</i> <i>Capsella bursa-pastoris</i>
Rozen	Vijfvingerkruid Zwarte Braam	<i>Potentilla repens</i> <i>Rubus fruticosus</i>
Lipbloemen	Hondsdrif Paarse dovenetel	<i>Glechoma hederacea</i> <i>Lamium purpureum</i>
Ranonkels	Kruipende boterbloem Speenkruid	<i>Ranunculus repens</i> <i>Ranunculus ficaria</i>
Overig (familie)	Brandnetel (Brandnetel) Kleefkruid (Sterbladige) Ridderzuring (Duizendknoop) Smalle weegbree (Weegbree) Smeerwortel (Ruwbladige) Vogelmuur (Anjer) Witte klaver (Vlinderbloemen) Zachte Ooievaarsbek (Ooievaarsbek)	<i>Urtica dioica</i> <i>Galium aparine</i> <i>Rumex obtusifolius</i> <i>Plantago lanceolata</i> <i>Symphytum officinale</i> <i>Stellaria media</i> <i>Trifolium repens</i> <i>Geranium molle</i>
Bomen en heesters	Gewone Vlier (Kamperfoelie) Schietwilg (Wilgen)	<i>Sambucus nigra</i> <i>Salix alba</i>

Grafiek: verdeling van de totale kruidenconsumptie over de verschillende plantensoorten

